

	Opgericht 17 april 1943
Onderwerp:	Algemene Leden Vergadering (ALV) 3 april 2018 Verslagen Werkgroepen en Commissies 2017

Werkgroep of Commissie	Pagina
1. CTI (Tellingen en Inventarisaties)	2
2. Excursies.....	3
3. Lezingen en contactavonden	4
4. Noorder IJ-plas	6
5. Oeverwaluwen	8
6. Oostzanerveld en wetlandwacht Oostzanerveld en Het Twiske	10
7. Polder Westzaan	11
8. PPC	13
9. Roofvogels en Uilen	16
10. Stadsvogels	18
11. Website	19
12. Wetlandwachten Wormer- en Jisperveld	20

	Opgericht 17 april 1943
Onderwerp:	ALV 3 april 2018 Verslag CTI (tellingen en Inventarisaties) over 2017
Opgesteld door:	Kees de Jager

Activiteiten:

De belangrijkste activiteit in 2017 voor de CTI was weer het organiseren en coördineren van de jaarlijkse winter-/watervogeltelling.

De traditionele startavond was direct de eerste contactavond op de nieuwe locatie – Buurtcentrum De Lorzie - en werd druk bezocht door zowel tellers als geïnteresseerden. Enkele geïnteresseerden konden aan een teller / telgroepje gekoppeld worden om eens mee te gaan met een telling en zo te kijken of dit misschien ook iets voor hen is.

Naast de wintertellingen zijn er diverse “losse” tellingen georganiseerd, waaronder slaapplaatstellingen (o.a. Grote Zilverreiger, Grutto), zomerganzen, tuinvogeltelling en de jaarlijkse Euro/World Birdwatch.

Naast de diverse tellingen is het altijd mogelijk om via (zaanstreek.)waarneming.nl losse waarnemingen in te voeren. Deze waarnemingen – zeker de zeldzame – worden door de CTI in de gaten gehouden en waar nodig wordt om toelichting / documentatie gevraagd. In elke Kieft wordt een overzicht van de meest aansprekende waarnemingen gepubliceerd voor de leden die geen internet toegang hebben.

Samenstelling:

- Kees de Jager; voorzitter, gegevensbeheer
- Els Floris; coördinatie wintertellingen
- Maarten Hotting; coördinatie losse waarnemingen

Naast de vermelde functie regelen / coördineren de leden diverse andere telactiviteiten (zie activiteiten)

Doelstelling / Plannen:

Voorop staat het continueren van de huidige telactiviteiten en het leveren van informatie / telgegevens t.b.v. bescherming van gebieden.

Levering Telgegevens

Conform het “protocol / gedragsregels levering gegevens aan derden” (januari 2007) doet de CTI in dit jaarverslag verslag van de verstrekking van telgegevens aan derden.

- de wintertellingen zijn zoals elk jaar aangeleverd bij Sovon die de gegevens verwerkt in de landelijke gegevens en de tellers hiervan een rapport stuurt.
- Er is contact geweest met adviesbureau Tauw dat bezig was met een gevoeligheidsanalyse voor natuur in een aantal recreatiegebieden (waaronder 't Twiske). Zij vroegen om aanvullende gegevens die eventueel nog niet in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFP) waren opgenomen. Aangezien al onze tellingen via Sovon in deze databank worden opgenomen, waren er geen aanvullende gegevens te leveren.

	Opgericht 17 april 1943
Onderwerp:	ALV 3 april 2018 Verslag Excursies over het seizoen 2016/2017
Opgesteld door:	Frits Schuster en Rob de Witte

Activiteiten

De start van het excursiejaar 2016-2017 begon op zaterdag 24 september 2016 met een excursie naar de Waterberging bij Twisk en de Wieringermeer en omgeving, gevolgd door nog zeven excursies naar de volgende bestemmingen:

- Het Hulshorsterzand bij Leuvenhorst.
- Het Kennemermeer en de Zuidpier.

In 2017:

- De Ganzen excursie in Zuid West-Friesland, die i.v.m. gladde wegen helaas 2x werd afgelast.
- De IJssel en de IJsseldelta.
- De Zuid-Hollandse- en Zeeuwse eilanden incl. de Brouwersdam.
- De Biesbosch bij Werkendam waar we ook weer de Visarenden scoorden die bezig waren op hun nest.
- De 3daagse excursie naar het Lauwersmeer.

De cijfers:

Het totaal aantal deelnemers van excursieseizoen 2016-2017 is 195. Dit is 64 deelnemers meer dan het vorige seizoen (als de Friesland excursie was doorgegaan, dan was het totaal aantal deelnemers 215 geweest). Het deelnemersaantal is fors gestegen met opnieuw een aantal nieuwe deelnemers, doorstromend vanuit de cursus.

Uitschieter was de excursie naar de Biesbosch met 44 deelnemers, hetgeen mogelijk was door de groep te splitsen.

Samenstelling

Excursieleiders:

Frits Schuster met assistentie van Rob de Witte. Aanmeldingen komen binnen bij Frits Schuster.

Doelstelling 2017 en 2018

Doelstelling van de excursiecommissie is het organiseren van voor iedereen aantrekkelijke verenigingsexcursies en weekends naar vogelrijke gebieden binnen Nederland.

Buitenlandse excursies worden in beperkt aantal georganiseerd met hulp van andere leden.

Alhoewel afhankelijk van de weersomstandigheden, proberen we als er geen gevaar is om de weg op te gaan, de excursies toch zoveel mogelijk door te laten gaan. Tevens proberen we zo veel als het kan te carpoolen om de kosten beperkt te houden.

We stellen het op prijs om zoveel mogelijk cursisten en nieuwe leden enthousiast te maken voor de excursies.

Frits Schuster en Rob de Witte

	Opgericht 17 april 1943
Onderwerp:	ALV 3 april 2018 Verslag Lezingen en contactavonden over 2017
Opgesteld door:	Ruud Oudhaarlem

10 Januari. De eerste contactavond in het gezellige home van de wielclub DTS bracht ons in **Israel**, een land dat in de trekroute ligt van Europa naar Afrika en omgekeerd.

Ger Molenaar is een goede vogelaar, die door zijn werk in de bollenindustrie, ons ook mooie beelden liet zien van de vegetatie. Daar Israel zijn 2e vaderland is heeft hij in de verschillende habitats zowel de stand- als de trekvogels getoond.

7 Februari. Een enthousiaste **Hilbert Folkerts** van de werkgroep **Bijeneters** Nederland heeft ons bijzonderheden verteld van deze prachtige vogel, die de laatste jaren met een opmars bezig is vanuit Zuid-Europa over de Alpen naar het noorden. Het eerste broedgeval is in 1964 in Limburg en daarna vanaf 2016 in de oostelijke en zuidelijke delen van Nederland waargenomen.

18/19 Maart. **Sri Lanka**, het vroegere Ceylon, is het onderwerp van een schitterende lezing, waarin **Wim Smeets** ons zeer mooie beelden laat zien van de vele vogelsoorten. Als we beseffen dat er van de 400 vogelsoorten die er op dit eiland (het oppervlakte is gelijk aan Nederland en België), zeker 30 endemische (inheemse) soorten voorkomen, dan is dat bijzonder. De rondreis bracht ons in verschillende landschappen, mangrovebossen en de rivieren.

11 April. Door een miscommunicatie is dit een vervroegde Leden-voor-Ledenavond geworden. Als eerste spreker is **Kees de Jager** aan het woord met als onderwerp **Namibië**. Een flinke rondreis door verschillende habitats, zoals woestijn, droge graslanden met hier en daar een boom en nattere delen met drinkpoelen. Niet alleen de prachtige vogels zijn getoond, maar ook de olifanten, tijgers en gemsbokken komen in beeld. Na Kees was het de beurt aan **Arie Klut** met een impressie van een vogelreis door de Ebro Delta en de **Pyreneeën**. De delta met de rijstvelden en de muggen is een eldorado voor ondermeer de duizenden zwaluwen. Vervolgens werd tijdens de volgende rondreis in de Pyreneeën het vogelreservaat El Planerón en Llobregat doorkruist.

16 Mei. Vanavond is ons door **Bernd de Bruijn** een verslag gedaan van het project Living on the Edge. Het project dat is opgezet om de vogeltrek en de overwinteringsplaatsen van de trekvogels in de **Sahel-zône van Afrika** te bekijken. Het doel was om de achteruitgang van de vogels en de flora te bekijken in relatie met de overwinterende vogels en opstelling van de plaatselijke bevolking hierin (draagvlak creëren voor vogelbescherming). Het laatste punt houdt in dat de plaatselijke bevolking betrokken wordt bij de aanplant van bomen, betere houtovens gaan gebruiken en het aanreiken van de methode voor het bedrijven van intensievere landbouw. Een veelomvattende project, dat goed opgepakt is en een vervolg krijgt in de komende jaren. Een lezing, enthousiast gebracht!.

10 Oktober. Deze presentatie brengt ons naar de kop van Noord-Holland en wel bij **Luc Smit**, de **Kerkuilen**-man. Ongeveer 30 jaar geleden begonnen met het waarnemen en mede door het beschermen met het plaatsen van nestkasten is er in 19 regio's een populatie ontstaan van 156 broedparen. Bijzonderheden in zijn verhaal zijn: broedsel van 4 tot maximaal 15 eieren, om de dag

uitgebroed; het vrouwtje is groter dan het mannetje en het voorspel tot de paring en het aanbieden van prooidieren, vnl. muizen (dient heel subtiel te geschieden). Na het uitkomen is de Kerkuil 11 dagen blind en kan na 30 dagen op de pootjes staan. Amusante verhalen komen voor het voetlicht en de avond vliegt voorbij.

29/ 30 oktober. De najaarslezing van **Laurens Steijn** bracht ons in het topje van Noorwegen en **Finland**. Het was een samengeteld reisverslag van 2 reizen die starten in Oulu en leidde via Ivalo naar de Vasangerfjord en bij totaal verschillende weersomstandigheden. Het is een immens groots gebied, dun bevolkt en met een grootste verscheidenheid aan vogels, gespot in de bossen en de fjorden.

In de bossen komen o.a. de Auerhoen, de Dwerg- en de Sperweruil voor; in de Varangerfjord, die 100 km het land insteekt, de Zeearend, Steenarend en heel bijzonder de Aziatische Grote Zee-eend. Wij waren onder de indruk van de rust en de weidsheid van het unieke landschap.

14 november. Een causerie over de **Kleine Zwaan** is op een heldere en duidelijke manier door **Rascha Nuijten** naar voren gebracht. Deze wintergast uit de Russische toendra komen in grote getale, 50-70% van de totale populatie in Europa, naar Nederland. Het onderzoek naar de achteruitgang van de populatie is nauwkeurig uitgevoerd en de eerste resultaten van het onderzoek zijn ons getoond.

12 december. Deze avond heeft als onderwerp de geliefde vogel, die veel vogelaars tot de verbeelding spreekt: de **Ooievaar**. De man die gedurende 20 jaar het gedrag en de ontwikkelingen heeft gevolgd is **Engbert van Oort**. Waren er aan het eind jaren zeventig van de vorige eeuw 17 broedparen in ons land, nu is om telt ons land 1000 broedparen. Met anderen bestudeerde hij o.a. de trekroutes, nest- en voedselgedrag. Een presentatie, die klonk als een klok.

Krommenie, januari 2018

	Opgericht 17 april 1943
Onderwerp:	ALV 3 april 2018 Verslag Noorder IJ-Plas over 2017
Opgesteld door:	Arjan van Poecke

De activiteiten van het afgelopen verenigingsjaar

De werkgroep Noorder IJ-Plas is het afgelopen jaar opgericht. Er was vanuit de vereniging al langer de behoefte om een werkgroep op te richten voor dit gedeelte van de Zaanstreek. Een prachtig stuk (bijna) ongerepte ruige natuur in ons gebied.

In het gebied is het afgelopen jaar een broedvogel- en wintervogeltelling uitgevoerd en er is overleg geweest met de beheerders van de in het gebied aanwezige grondbank. Deze grondbank heeft een grote aantrekking op de oeverzwaluwen die hier al jaren actief zijn. Helaas strookt de aanwezigheid van de oeverzwaluwen niet helemaal met de bedrijfsvoering van het gronddepot. Nadat wij geconstateerd hadden dat er op enkele plekken broedpogingen waren, hebben de medewerkers de werkzaamheden ter plaatse stilgelegd en de betreffende grondhopen afgezet met linten.

De samenstelling van de werkgroep is als volgt:

De werkgroep bestaat uit Huib Versloot en Arjan van Poecke.

Wat was de doelstelling/verwachting voor het afgelopen jaar en is het gelukt dit te bereiken?

Er waren nog geen doelstellingen opgesteld voor het afgelopen jaar.

Wat is de doelstelling (wat zijn de plannen) voor het komende jaar?

Het doel is om in beeld te krijgen wat de precieze plannen met het gebied zijn. Hiervoor zoeken we contact met de beheerder van het gebied en de gemeente Amsterdam. Want ondanks dat het er op lijkt dat de aanleg van een cruiseschip terminal niet doorgaat, zijn er wel concrete plannen voor het bouwen van 70.000 woningen in Amsterdam Noord waarbij de Noorder IJ-Plas een aangrenzend stadspark moet worden.

Daarnaast blijven we de aanwezige vogels inventariseren en wordt er opnieuw contact gezocht met de beheerders van het gronddepot. Als het lukt om een vaste oeverzwaluwwand aan de rand van het gronddepot te maken kan dat een win win situatie opleveren. De oeverzwaluwen krijgen een veilige broedplaats en het gronddepot kan ongestoord verder met de werkzaamheden.

Tenslotte biedt een gedeelte van de plas goede mogelijkheden voor de aanleg van broedeilandjes voor visdiefjes. Onderzocht wordt of dit daadwerkelijk kans van slagen heeft.

	Opgericht 17 april 1943
Onderwerp:	ALV 3 april 2018 Verslag Oeverzwaluwen over 2017
Opgesteld door:	Ed Staats

Samenstelling werkgroep

Vanaf 2016 toen de oeverzwaluwwand bij Buitenhuizen gereed is gekomen bestaat onze werkgroep uit twee subgroepen. Voor het onderhoud van de oeverzwaluw- en ijsvogelwanden in het Twiske zijn verantwoordelijk: Emmy de Vries, Arie Klut, Rob Koeman, Dick Prins, Han Nool, Tom Swart en Ed Staats. Voor het onderhoud van de oeverzwaluwwand, het ijsvogelwandje en de klutenvlotjes bij de voormalige puinbreker zijn verantwoordelijk: Rein Beentjes (tevens coördinator), Jan de Vries, Martin Nooij, Krijn Haasnoot en Niels Mul.

Al deze werkgroepleden verrichten ook de nodige tellingen bij de wanden en brengen daarvan verslag uit. Ed Staats is de voorzitter van de werkgroep.

Activiteiten 2017

Onze werkgroep draagt zorg voor het jaarlijkse onderhoud en de tellingen van de broedwanden. Daarnaast is onze werkgroep verantwoordelijk voor het monitoren van **alle** broedgevallen van oeverzwaluwen in de Zaanstreek, ook die van spontane nesten. Daarvan wordt verslaglegging gedaan via de Kieft en worden de aantallen doorgegeven aan Sovon Vogelonderzoek Nederland ten behoeve van de landelijke tellingen van kolonievogels.

Het voorstel om de naam van onze werkgroep om te dopen tot Oeverzwaluwen en IJsvogels is niet geëffectueerd. Dit heeft onder andere te maken met de vraag eind 2017 van de gemeente Zaanstad dat zij op meer plekken ijsvogelwandjes willen gaan aanleggen die dan door de vogelwacht zouden moeten worden onderhouden. Momenteel zijn wij bezig met een inventarisatie van kansrijke plekken voor de aanleg van nieuwe ijsvogelwandjes in de gemeente Zaanstad. Een aparte Werkgroep IJsvogels Zaanstreek blijft onze voorkeur houden.

Resultaten 2017

Broedwand in het Twiske:

Na het zeer teleurstellende broedresultaat in 2016 bij deze wand (na enige weken verlieten de vogels allemaal de kolonie) was het resultaat in 2017 weer goed te noemen. Het werd zelfs het beste seizoen sinds 2014 met 51 eerste en 34 (en hoog aantal) tweede broedsels. De werkgroepleden hebben vanaf 1 juni wekelijks geteld bij de wand. De tellingen zijn relatief laat gestart vanwege de late aankomst van de oeverzwaluwen; half mei waren er 50 tot 60 vogels aanwezig. In de Kieft van december is uitgebreid verslag gedaan van de resultaten.

Door Recreatieschap Het Twiske is in november een geheel nieuw infopaneel geplaatst bij het kijkpunt tegenover de wand. Dit prachtige aluminium paneel is meteen gevuld met alle informatie tot en met het broedseizoen 2017 en tevens is alle info vernieuwd. Met dank aan Het Twiske en met name aan buitendienst-medewerker Marco Woudstra.

Het nieuwe infopaneel bij het kijkpunt (foto: Guda Floris)

Hij heeft ons ook ten dienste gestaan bij het jaarlijkse onderhoud (drie keer; in maart, juni en november) van zowel de oeverzwaluwwand als de twee ijsvogelwandjes. Eén van de twee door ons aangelegde ijsvogelwandjes was eveneens succesvol met twee broedsels. Het tweede later aangelegde ijsvogelwandje was nog niet succesvol, maar ligt er wel uitdagend bij.

Broedwand Buitenhuizen:

Nadat in 2016 slechts drie paartjes deze nieuwe broedwand wisten te vinden, was het in 2017 goed raak! Op 9 april werd de eerste oeverzwaluw bij deze wand gezien, maar pas vanaf medio mei werden dat er steeds meer. De wekelijkse tellingen werden gestart vanaf 21 mei en het uiteindelijke resultaat was 40-45 broedpaar. Voorwaar een prachtig resultaat in het tweede broedseizoen!

Ook bij deze wand werd in dit verslagjaar het nodige onderhoud gedaan voor de wand en ook tussen het kijkscherm en de wand werd onkruid etc. weggehaald. De resultaten werden telkens vermeld in het aluminium infopaneel aan de binnenkant van het kijkscherm.

Helaas werd het ijsvogelwandje naast de oeverzwaluwwand in 2017 niet gebruikt, in tegenstelling tot voorgaande jaren. Er werd slechts sporadisch een ijsvogel ter plekke gezien en dan nog met name vanaf augustus / september. Uiteraard hopen wij dat dit mooie ijsvogelwandje in 2018 wel weer gevonden wordt door een broedpaartje.

Deze resultaten zijn tevens gemeld aan onze contactpersonen bij Rijkswaterstaat Arco Bouwmeester en Marco van Wieringen.

Tot slot: de zes neergelegd klutenvlotjes in het meertje ten oosten van de voormalige puinbreker waren ook meteen succesvol: 2 of 3 van de vlotjes waren in 2017 bezet door broedende kluten. Ook deze vlotjes zijn in onderhoud bij de werkgroepleden van Buitenhuizen.

De Noorder IJ-plas (Rothoek):

In de grote zandhopen aan de noordzijde van de plas zijn in mei spontane oeverzwaluwnesten ontdekt door Arjan van Poecke en Huib Versloot. Zij vormen samen de Werkgroep Noorder IJ-plas. Ook Rob van der Woude meldde deze nesten. Meerdere oeverzwaluwen hadden eerst nestgangen gegraven in de wal van één van de aangelegde strekdammen maar zijn eind mei verkast naar de zandhopen, wellicht door de sterke opkomende begroeiing van de dammen of predatie (ratten?). Ook mensen met honden konden daar gemakkelijk bij. De Grondbank Amsterdam die al vele jaren ter plekke met grondwerkzaamheden bezig is, zou na overleg de nieuwe nesten in de zandhopen ongemoeid laten. Het (broed)resultaat is helaas niet bekend geworden. We zijn voor deze locatie uitgegaan van (minimaal) 10 nesten.

Andere broedlocaties in de Zaanstreek:

In het verslagjaar zijn ons geen andere locaties bekend geworden waar oeverzwaluwen hebben gebroed. Echter door de resultaten van de drie genoemde broedlocaties bedroeg het aantal broedparen in 2017 tussen de 101 en 106. En dat was het beste broedseizoen sinds decennia in de Zaanstreek! In het jaar 2000 bedroeg het aantal nesten bij de wand in Het Twiske 97 en dat resultaat is dus in 2017 overtroffen. We kunnen uitermate verheugd zijn met dit resultaat.

2018

Voor 2018 hopen we op een (minimaal) zelfde resultaat en op een prima bezetting van zowel de oeverzwaluw- als de ijsvogelwandjes. Een permanente wand bij de Noorder IJ-plas (te realiseren door de Grondbank Amsterdam) zou natuurlijk ook prachtig zijn.

Bovendien hopen we in overleg met de gemeente Zaanstad op de aanleg van meer ijsvogelwandjes die allen door leden van onze vereniging onderhouden zullen kunnen worden. Uiteraard zou het dan mooi zijn als tegelijkertijd ook een nieuwe Werkgroep IJsvogels Zaanstreek zou kunnen worden opgericht.

Dank

Onze dank gaat uit naar alle in dit verslag genoemde mensen en de werkgroepleden voor hun inzet ten behoeve van de oeverzwaluwen en ijsvogels in de Zaanstreek.

	Opgericht 17 april 1943
Onderwerp:	ALV 3 april 2018 Verslag Oostzanerveld en wetlandwacht van het Oostzanerveld en Het Twiske over 2017
Opgesteld door:	Bernard Ebbelaar

Samenstelling werkgroep

De leden van deze werkgroep zijn Ed Staats en Bernard Ebbelaar (tevens wetlandwacht van het Oostzanerveld en Het Twiske). Bernard Ebbelaar doet, tijdelijk, de administratie voor de vrijwilligers.

Activiteiten en contacten in 2017

In diverse overlegstructuren is er over het beheer en de toekomst van het Oostzanerveld gesproken. Met Staatsbosbeheer, gemeente Oostzaan, Stichting Vrienden van het Oostzanerveld, politieke partijen uit Oostzaan, Vogelbescherming Nederland, Agrarische Natuurvereniging Water, Land en Dijken en de boeren zijn contacten onderhouden. Het resultaat van het overleg in de Raad van Toezicht van het Oostzanerveld is zichtbaar geworden. De laatste bomen zullen door Staatsbosbeheer nog weggehaald worden. Er is ook een nieuwe boswachter aangesteld voor het Oostzanerveld. Ook hebben we overleg gevoerd met de projectontwikkelaar van het bedrijfsterrein van Voet in Oostzaan. Het ontwerpplan hebben wij ingezien en enkele suggesties / verbeteringen aangegeven. We volgen de corridorstudie A7/A8 Am,sterdam-Hoorn. Een ingewikkelde zaak waar veel partijen bij zijn betrokken. In ieder geval heeft de vereniging en de wetlandwacht een zienswijze ingestuurd.

Vrijwillige natuurwerkgroep

In 2017 zijn wij negen keer aan het werk geweest in het Oostzanerveld met gemiddeld 15 vrijwilligers. In vergelijking met 2016 hebben we te maken met een afname. Twee keer is er afgezegd vanwege weersomstandigheden (7 en 28 januari vanwege ijsgang). Met de boswachter van Staatsbosbeheer zijn afspraken gemaakt over waar we gaan werken. Dit is in de buurt van het Valkenven. 1 perceel ten noorden van de spoorlijn en een perceel vlakbij de Zuidervaldeursloot.

Inventarisaties

De wintertelling heeft alleen plaatsgevonden in het noordelijke deel van het veld. Voor het zuidelijke deel is geen winterteller meer gevonden.

Voor 2018

Het verhogen van het aantal vrijwillige natuurwerkers staat op onze prioriteitenlijst. De aanwas van vrijwilligers is klein. Een kleinere beheerboot is gerealiseerd.

Wetlandwacht Oostzanerveld en Het Twiske.

Veel activiteiten van de wetlandwacht voor het Oostzanerveld lopen samen met de Werkgroep Oostzanerveld. Zie hierboven.

In Het Twiske is een groep die overleg pleegt met de beheerders van het Recreatieschap het Twiske. Leden van deze overleggroep zijn de wetlandwacht, de bijenstalhouder, het IVN Twiske en uiteraard de beheerders van het recreatieschap zelf. Vanuit de Vogelbeschermingswacht "Zaanstreek" zijn er zeer goede contacten met de beheerders. Op verzoek van de beheerder heb ik een advies over een verbindingroute voor MTB-ers gegeven. Samen hebben wij het te volgen parcours verkend. Een natuurtoets zal moeten plaatsvinden omdat dit een uitbreiding van een activiteit is.

Zaandam, 14 januari 2018
Bernard Ebbelaar

	Opgericht 17 april 1943
Onderwerp:	ALV 3 april 2018 Verslag Polder Westzaan over 2017
Opgesteld door:	Rob Koeman

Veldwerkzaamheden

Ook dit jaar waren wij weer actief met 15 werkoctenden resulterend in 596,5 manuren. De werkzaamheden bestonden voornamelijk uit riet opruimen en boomopslag verwijderen.

Drie van de 15 werkoctenden waren wij als groep actief in het Guisveld.

Verder waren wij actief met het reguliere onderhoud in onze boomgaard met in het najaar enkele hoogtepunten als fruitplukken en in februari het nuttigen van de zelfgemaakte snert op de boomgaard.

Onderhoud weidemolentjes

Ook hebben we buiten het broedseizoen weer alle houten weidemolentjes technisch onderhouden en enkele weer van nieuwe verf voorzien.

De staat van de molentjes en het onderhoud houden wij jaarlijks bij in een onderhoudsprogram.

Wandelen over water 4 en 5 juni

De werkgroep heeft wederom zijn medewerking verleend aan Staatsbosbeheer met wandelen over water tijdens de Pinksterdagen. Gedurende deze twee prachtige dagen waren wij als vereniging weer actief in het geven van voorlichting over de aanwezige vogels in het Guisveld. Op deze beide dagen was het weer een grote gezellige drukte bij onze ingerichte promotiestand en hebben we weer veel mensen te woord kunnen staan en van informatie over onze vereniging voorzien.

Dit jaar heeft men in samenspraak met onze vereniging een aantal boottochten gedurende deze twee dagen gehouden met als vertrekpunt onze standplaats. Een aantal leden van onze vereniging heeft tijdens de vaartochten als vogelgids hun kennis aan de aanwezige over kunnen brengen. Verder heeft één van onze leden gedurende deze dag voor SBB als schipper opgetreden.

Inventarisaties

Enkele leden van de werkgroep hebben gedurende de broedperiode weer de nesten van boerenzwaluwen aan de Middel en in het Guisveld geïnventariseerd met als eerst etelling 63 bewoonde nesten en de tweede telling 53 bewoonde nesten. Deze gegevens zijn beschikbaar gesteld aan Sovon.

Ook heeft er dit voorjaar weer een broedvogelinventarisatie in het noordelijke een deel van de Reef plaats gevonden welke is uitgevoerd door Bauke Homma.

In het najaar kwamen wij er toevallig achter dat er in ons gebied een slaappleats van zilverreigers aanwezig was. Daarop hebben enkele leden van onze groep met succes meegedaan met een drietal tellingen om inzicht te verkrijgen hoeveel zilverreigers hier overnachten met als toppe 29 slaappleatsen in 2017.

Fortuinveld

De werkgroep heeft zich het afgelopen jaar intensief bezig gehouden met de ontwikkelingen die er gaande waren.

Door ons werden bezocht een tweetal voorlichtingsbijeenkomsten tussen gemeente en bewoners. Ook hebben we gebruik gemaakt van de mogelijkheid van inspraak op 18 juli en onze bezwaren over de aanleg van de hockeyvelden toegelicht in het Zaans Beraad.

Verder heeft er intensief overleg plaatsgevonden met het bestuur van onze vereniging over het opstellen van een zienswijze ontwerp bestemmingsplan Sportpark Het Fortuin welke is ingediend bij gemeente Zaanstad.

Voor het nieuwe seizoen denken wij het bovenstaande te continueren .

	Opgericht 17 april 1943
Onderwerp:	ALV 3 april 2018 Verslag PPC over 2017
Opgesteld door:	Ed Staats

Samenstelling PPC

In het verslagjaar 2017 vond er één mutatie plaats binnen onze Pers- en Propagandacommissie. Eind mei verliet namelijk Luuk Plekker onze commissie, omdat hij na 25 jaar trouwe dienst het 'PPC-stokje' wilde overdragen aan een jonger VBW"Z"-lid. Tijdens de commissievergadering in mei werd Luuk in het zonnetje gezet en bedankt voor al zijn PPC-werkzaamheden. Bovendien werd hij in april op de Algemene Ledenvergadering uitgeroepen tot de winnaar van de Roel Staatsprijs 2016. "Luuk, nogmaals bedankt voor je geweldige inzet in al die 25 jaren!"

De samenstelling van de PPC bleef in 2017 verder ongewijzigd: Emmy de Vries, Rob Koeman, Jan Belier, Arie Klut, Martin Nooij en Ed Staats (voorzitter).

Martin en Ed vormen samen met Cor van Dongen ook de redactie van de Kieft en de Kieftenpul, terwijl Emmy de notulen van onze commissievergaderingen verzorgt.

Voor de vervulling van de door het vertrek van Luuk ontstane vacature zijn wij nog op zoek naar een nieuw PPC-lid (gegadigden kunnen zich aanmelden bij mij).

In 2017 hebben wij vijf keer vergaderd, één keer minder dan in 2016 omdat de in december geplande vergadering werd verplaatst naar januari 2018.

Activiteiten 2017

Ook in 2017 hebben we weer diverse activiteiten georganiseerd en bijgewoond ter realisatie van de doelstelling van onze commissie: *het propageren en verspreiden van de vogelbeschermingsgedachte, zowel binnen als buiten de vereniging.*

Onderstaand een opsomming van bedoelde activiteiten:

- Op 11 en 12 maart waren we met een informatie- en verkoopstand, een vogelkijkpunt en een behoorlijk aantal meewerkende leden aanwezig op het Fort bij Krommeniedijk, tijdens het zogenaamde inundatieweekend. Dit natuurevenement was, net als voorgaande jaren, een groot succes: veel vogels, mooi weer en circa 700 bezoekers. We konden onze vereniging op beide dagen prima promoten, mede dankzij onze goede promotionele hulpmiddelen (vlaggen, spanbandschermen, folders etc.) en verkochten ook nog de nodige vogelboeken, -gidsen en -kaarten. Vanwege de verbouwing en de bestemmingswijziging van het fort - in de loop van 2017 - zou dit het laatste inundatieweekend geweest zijn.
- Op 4 april hield Ed Staats een vogellezing voor circa 25 aanwezigen bij het Nut van het Algemeen in het Mennistenerf te Zaandam. Ook hier was sprake van promotie van onze vogelwacht, hetgeen één nieuw lid opleverde.
- Op 24 april figureerde Ed Staats in opnames voor een promotiefilm van Rijkswaterstaat (RWS) over de natuur van het Noordzeekanaal in het kader van de Richtlijn Water. In deze film werd de oeverwaluwand en het ijsvogelwandje belicht, alsmede het totale natuurproject bij Buitenhuizen. De film is door RWS online gezet.
- Samen met leden van de Werkgroep Polder Westzaan waren we gedurende Pinksteren (4 en 5 juni) aanwezig op het Staatsbosbeheer(SBB)-evenement Wandelen over Water in het Guisveld. Rob Koeman was de coördinator en veel VBW"Z"-leden deden dienst op het kijk- en informatiepunt en/of fungeerden als gids tijdens de (vogel)vaartochten. Deze laatste - nieuwe - activiteit was een groot succes. Dat gold eveneens voor het aantal bezoekers:

3.200, verdeeld over beide dagen. Publiciteit voor Wandelen over Water werd onder andere gerealiseerd via vermelding van dit evenement bij de Nationale Vogelweek-activiteiten. Wij danken SBB voor de genoten gastvrijheid.

- Op 18 juni waren we met een aantal vogelgidsen aanwezig op de Open Kalverpolderdag voor het begeleiden van de publieksvaartochten. Deze keer waren er geen verkoop- en informatiekramen op het terrein van de Stichting Kalverpolder. Er was veel lof van de deelnemers aan de vaartochten voor de kennis en het enthousiasme van onze gidsen, die zo ook zorgden voor een prima promotie van onze vereniging.
- Vanwege onze 'verhuizing' met de contactavonden naar buurtcentrum De Lorzie in Wormerveer, waren we op 9 september met een informatiestandje aanwezig op de Open buurthuizendag in De Lorzie. Daar maakten we kennis met dit buurthuis en de medewerkers.

Publiciteit

We hebben het gehele jaar ruim voldoende aandacht gekregen in de Zaanse bladen. Dat betrof zowel aankondigingen van onze activiteiten (exposities, grote lezingen, evenementen, vrijwillig natuurwerk) als opinies en meningen van ons (o.a. over het Fortuinveld in Zandijk-Rooswijk en de mogelijke komst daar van hockeyvelden).

Deze prima lokale en regionale publiciteit danken we mede aan de uitstekende contacten die onze persman Ger Bakker onderhoudt met de diverse (blad)redacties. We zijn zeer tevreden over Ger zijn functioneren als persman en vinden dat een compliment waard!

Vogelcursus 2017

Ook in 2017 was onze succesvolle Vogelcursus - met 29 deelnemers ditmaal - geheel 'volgeboekt'. De start van de cursus was op 31 januari. De cursisten waren zeer enthousiast en hadden veel waardering voor de cursus en voor degenen die deze verzorgden en begeleidden. Gedurende de cursusavonden en -excursies was er erg weinig verzuim.

De Vogelcursus 2018 zat reeds in augustus 2017 geheel vol met cursisten. Met de voorbereiding van deze cursus werd eind september begonnen.

Foto-expositie Roofvogels en Uilen

Deze expositie met fraaie foto's van onze leden, die in juli 2016 startte, kreeg in 2017 een vervolg. En wel: van april t/m juni in Eveen Oostergouw, in juli en augustus in Eveen Guisveld, van begin september tot 10 oktober in Eveen Nieuw Groenland (Het Kalf) en van 11 oktober t/m 20 november in de Kunstgreep/het gemeentehuis te Oostzaan.

Begin 2018 wordt de foto-expositie nog een keer opgesteld in de gangen van Torenerf te Wormer. Al vanaf juli 2016 maken we met deze expositie een mooie reclame voor: onze vereniging, de Zaanse roofvogels en uilen en het goede werk van onze Werkgroep Roofvogels en Uilen.

De Kieft en De Kieftenpul

Net als de voorgaande jaren werden in 2017 door de redactie vier 'overvolle' Kieften uitgegeven (voor de leden, één per kwartaal) alsmede twee Kieftenpullen (voor de donateurs, in maart en september). De reacties op zowel de inhoud als de vormgeving (met dank aan Martin Nooij) van beide bladen waren zeer positief. De redactie kijkt dan ook tevreden terug op 2017, ondanks het feit dat het keihard werken was om de Kieft en de Kieftenpul steeds tijdig gereed te krijgen.

Hand- en spandiensten

De PPC heeft in 2017 ook diverse hand- en spandiensten verricht binnen de Vogelbeschermingswacht "Zaanstreek". Zo is er aan het eind van dat jaar redactionele ondersteuning gegeven aan 'zaken' betreffende de viering van ons 75-jarig bestaan. Ook zijn er twee VBW"Z"-beachvlaggen ontworpen die zullen worden gebruikt voor de promotie van onze vereniging, te beginnen tijdens de jubileumviering in april 2018.

Dank en vooruitblik

Wij bedanken alle leden en organisaties die ons in 2017 hebben geholpen en/of met wie wij toen hebben samengewerkt. Ook in ons jubileumjaar zullen wij ons 'steentje' bijdragen aan het promoten van onze vereniging en het uitdragen van de natuurbeschermingsgedachte!

Opgericht 17 april 1943

Onderwerp:	ALV 3 april 2018 Verslag Roofvogels en Uilen over 2017
Opgesteld door:	Rein Beentjes

Soort	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Buizerd	33	50	56	52	30	29
Torenavalk	144	137	154	157	64	100
Steenuil	10	11	17	21	22	26
Havik	5	10	22	13	9	15
Sperwer	11	9	25	32	5	5
Ransuil	38	12	2	57	2	13
Bruine kiekendief	11	10	24	19	5	13
Slechtvalk	0	2	2	4	1	4
Kerkuil	55	44	40	114	38	56
Boomvalk	0	6	-	-	-	-

Resultaten van het broedseizoen 2017

Het schema in dit artikel geeft aan dat het afgelopen broedseizoen er één geweest is met wisselende successen, doch vooral van tegenvallende resultaten in vergelijking tot het vorige seizoen. De tabel geeft het totaal weer van uitgevlogen jongen (geringd en ongeringd).

Vooraf de boombroeders hebben flinke tikken gehad. Als oorzaak hiervan wijzen wij aan het koude voorjaar, waardoor het broeden slechts langzaam en laat op gang kwam, plus de storm op het moment dat de bomen al volop in blad stonden en er diverse nesten zijn verwaaid.

Vooraf de **Buizerd** laat een dramatische ontwikkeling zien met het slechtste resultaat sinds 2013. Toch denken we dat deze soort zich het komende jaar, bij gunstige omstandigheden gemakkelijk weer kan herstellen. De Buizerd heeft dit jaar ook een aantal onbereikbare nesten geproduceerd, waardoor de gemeten resultaten zijn achtergebleven.

Een groter zorgenkindje is de **Steenuil**, die binnen onze regio alleen nog in de Wijde Wormer voorkomt en drastisch in aantal aan het afnemen is. Waar Ron Gans al jaren zijn stinkende best doet om het aantal broedparen boven de tien te krijgen, zien we veel sterfte door voedseltekort, mislukte broedsels en mogelijke verstoring.

In onze regio laat de **Torenavalk** voor wat betreft het aantal grootgebrachte jongen, een vrij stabiel beeld zien. Door vakanties hebben we een aantal nesten gemist, waardoor 20 jongen niet zijn geringd. In tegenstelling tot het landelijke beeld, dat een forse daling van het aantal torenvalken laat zien, verblijft in de regio Zaanstreek een ongeveer gelijk aantal TV's in vergelijking tot 2016. Het aanbrengen van de witte kleurringen bij de torenvalk levert leuke terugmeldingen op. De verst waargenomen valk is gemeld uit midden Frankrijk!

Van de **Havik**, **Bruine Kiekendief** en **Sperwer** zijn in 2017 ongeveer evenveel jongen geringd als in 2016. Dit had meer kunnen zijn als de weersomstandigheden ons wat gunstiger gezind waren geweest. De Kiekendief is altijd lastig te lokaliseren. Voor 2018 houden we hoop op betere resultaten.

Over de **Kerkuil** wordt op onze website (www.kiekenkaike.nl) regelmatig uitgebreide informatie gedeeld. Het aantal jongen (55) stemt tot tevredenheid, mede omdat er nieuwe adressen met succesvolle broedsels zijn.

De **Ransuil** blijft een lastig op te sporen broedvogel. Veelal worden we te laat geïnformeerd over al uitgevlogen jongen. Hierdoor schommelt het resultaat van jaar tot jaar zeer sterk, wat niet inhoudt dat het aantal ransuilen in onze omgeving evenzeer zoveel afwijkt. In de winterperiode zijn er nog genoeg roestplaatsen van deze vogel aanwezig in onze streek. Van de 38 geregistreerde exemplaren hebben we er slechts 5 kunnen ringen. 33 waren al uit het nest (takkeling) en konden niet worden bereikt.

Omdat op de toren in Wormer nog steeds geen kast mocht worden teruggeplaatst en in centrum Zaandam de kast nog niet gevonden is door de Slechtvalk, zijn in onze regio geen **Slechtvalkjes** geboren.

Overig:

Naast bovenstaande jaarlijks terugkerende activiteiten hebben we dit jaar ook aandacht besteed aan de Velduilen in de Buitenlanden. Er zijn braakballen geraapt, onder leiding van Ben Koks van de Werkgroep Grauwe Kiekendief uit Groningen (velen welbekend). Binnenkort gaan we met recreatieschap Geesterambacht om tafel om te bezien of er in de Buitenlanden aanpassingen kunnen worden doorgevoerd om het gebied aantrekkelijker te maken voor enkele vogelsoorten. Door trieste familieomstandigheden bij Ben is dit een jaar vertraagd.

Verder is dit jaar een van de hoogtepunten geweest het zenderproject van Kerkuilen met Biologisch wetenschappers Sasja Dekker en Stef van Rijn. Het gaat te ver om de resultaten hiervan op papier te zetten, maar via de website wordt regelmatig informatie gedeeld.

Braakbalonderzoek via Landschap Noord-Holland, onder de bezielende leiding van Nico Jonker is een periodiek terugkomende activiteit in de locatie van De Poelboerderij in Wormer. Doel is om vast te stellen welke prooidieren er in de braakballen van de kerkuil zitten en tevens om de populatie muizen in Noord Holland in beeld te brengen.

Momenteel gaat aandacht uit naar Verkeersslachtoffers onder Kerkuilen. Via Provincie Noord-Holland wordt door Nico Jonker en Jasja Dekker geprobeerd subsidie te verkrijgen om kilometerpaaltjes langs snelwegen aan te passen en hogere zitplekken te creëren, zodat er minder slachtoffers vallen onder foeragerende uilen langs de wegbermen.

Website: www.kiekenkaike.nl

	Opgericht 17 april 1943
Onderwerp:	ALV 3 april 2018 Verslag Stadsvogels over 2017
Opgesteld door:	Arjan van Poecke

De activiteiten van het afgelopen verenigingsjaar

De werkgroep stadsvogels opereert momenteel met geringe slagkracht. Wel is de Zaanse huismussentelling voor de 5^e achtereenvolgende keer georganiseerd en is het overleg met de Vogelbescherming Nederland en de gemeente Zaanstad, over de organisatie van een stadsvogelconferentie, weer opgestart. Daarnaast is er aan het eind van het jaar een verzoek van de gemeente Zaanstad gekomen om mee te denken over de aanleg van diverse “vogelbosjes” in de Zaanstreek.

De samenstelling van de werkgroep is als volgt:

De werkgroep bestaat alleen nog uit Arjan van Poecke. Om wat meer slagkracht te krijgen en nieuwe dingen te kunnen starten zou het leuk zijn als de werkgroep weer op sterkte komt. Bij interesse kun je een mailtje sturen naar: vpoecke@gmail.com. Actief bezig zijn met de vogels en natuur direct om je heen geeft enorm veel energie!

Wat was de doelstelling/verwachting voor het afgelopen jaar en is het gelukt dit te bereiken?

Er waren geen doelstellingen opgesteld voor het afgelopen jaar.

Wat is de doelstelling (wat zijn de plannen) voor het komende jaar ?

De organisatie van de stadsvogelconferentie is concreet en de conferentie zou in het najaar van 2018 plaats moeten vinden. Dit is een bijeenkomst waar beheerders van diverse gemeentes en andere belangstellenden informatie kunnen vergaren over allerlei zaken waarmee de stadsvogels en stadsnatuur worden geholpen. De gemeente heeft hiervoor een budget beschikbaar gesteld en de Vogelbescherming Nederland en de Vogelbeschermingswacht “Zaanstreek” staan aan de lat om het te organiseren.

Verder is er contact met de gemeente over het realiseren van “vogelbosjes”. Gedacht moet worden aan aanleg van begroeiing op verschillende plaatsen in Zaanstad waarin een grote biodiversiteit ontstaat. Op de Twiskeweg in Poelenburg zijn 2 proeftuintjes aangelegd. Hier wordt ook echt gemeten wat dit aan biodiversiteit oplevert.

Als laatste is het de bedoeling om in 2018 een stuk te publiceren over 5 jaar (2013-2017) huismussentellen in de Zaanstreek. Hierin worden de gegevens en ervaringen van alle tellingen verwerkt.

	Opgericht 17 april 1943
Onderwerp:	ALV 3 april 2018 Verslag Website over 2017
Opgesteld door:	Kees de Jager

Samenstelling:

Kees de Jager (webmaster), Ed Staats en Arie Klut.

De webmaster plaatst – op de activiteitenkalender na – alle content op de site; de activiteitenkalender wordt met name door Ed en Arie bijgehouden, die tevens zorgen voor het aandragen van content, ideeën voor doorontwikkeling en het zo nu dan kritisch doorlezen van de site om de kwaliteit hoog te houden.

Activiteiten:

Ook in 2017 heeft de werkgroep weer gezorgd voor een gevulde en actuele website. Items die doorlopend aandacht vragen zijn de activiteitenkalender en het nieuwsoverzicht. Daarnaast worden met regelmaat foto's geplaatst die leden hebben gemaakt tijdens activiteiten – meestal excursies – van de Vogelbeschermingswacht "Zaanstreek".

Speciaal in 2017 was de uitvoering van de ledenenquête via de site. Hiervoor is door de webmaster een aantal pagina's met vragen ontwikkeld die leden online konden invullen en versturen.

Gebruik website

Door middel van Google analytics wordt het gebruik van de website bijgehouden. Dit toont aan dat de site zo'n 40-50 bezoekers per dag telt. De populairste onderdelen zijn – net als voorgaande jaren - de waarnemingen, de activiteitenkalender en het nieuwsoverzicht.

Doelstelling:

Doelstelling was en is het bieden van een goed gevulde, actuele website waar zowel leden als andere bezoekers (potentiële leden) informatie kunnen vinden over de Vogelbeschermingswacht "Zaanstreek" alsmede nieuws wat interessant voor deze doelgroep kan zijn. Gezien de geluiden die we opvangen, de resultaten van de enquête alsmede de bezoekcijfers (gemiddeld zo'n 40-50 bezoekers per dag) lukt dit aardig.

Komend jaar zullen we hetzelfde proberen te bereiken, waarbij we trachten zo actueel mogelijk te blijven en een luisterend oor te bieden voor ideeën van leden.

In het eerste kwartaal van 2018 zal onze website worden voorzien van diverse informatie omtrent ons 75-jarig jubileum waaronder een digitaal jubileumboek.

	Opgericht 17 april 1943
Onderwerp:	ALV 3 april 2018 Verslag Wetlandwachten Wormer- en Jisperveld over 2017
Opgesteld door:	Onno Steendam en Els Floris

Werkzaamheden 2017

Deelname en / of organisatie van tellingen: gruttotellingen op plasdras percelen en ganzentelling in juli. Els heeft haar wintertelgebied en haar vaste broedvogelplot gedaan. Er is in 2017 geen simultaantelling van roepende Roerdompmannetjes gehouden omdat er in het beheer en inrichting voor deze soort niets veranderd is. Begin 2017 is het concept van de complete broedvogeltelling van 2016 besproken met Natuurmonumenten. Zowel de aantallen van de weidevogels als van de moerasvogels hebben een negatieve trend. Helaas hebben alle tellers nog steeds geen definitief telrapport ontvangen van 2016.

Er is weinig overleg geweest met Natuurmonumenten. Van onze uitnodiging voor een veldbezoek is geen gebruik gemaakt. Wel zijn er plannen voor kleinschalige herstelwerkzaamheden voor de Roerdampen besproken. Hopelijk worden die in 2018 uitgevoerd.

Het contact met de andere Wetlandwachten is onderhouden door deelname aan de door Vogelbescherming Nederland georganiseerde bijeenkomsten.

Met de gemeente Wormerland (Ed Zijp) zijn plannen besproken om plasdras percelen in te richten langs het Kerkepad "Wezenlandpad" tussen Wormer en de Engewormer.

Het project onderwaterdrainage Wormer- en Jisperveld van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is afgerond. Door de onderwaterdrainage kan in het voorjaar versneld water worden afgevoerd. Het inlaten van water in droge perioden blijkt niet te lukken doordat de drainage verstopt raakt met bagger. Eigenlijk is er nu dus een extra onderbemaling aangelegd. In 2018 zullen we hier een brief over sturen aan de organisaties die dit onderzoek hebben opgezet (Gemeente Wormerland, provincie Noord-Holland en HHNK).

De Provincie is in 2017 'keukentafelgesprekken' gestart met eigenaren van land, waarvoor geen natuurbeheerregiem geldt. Het gaat om land dat in gebruik is als gewoon boerenland, recreatieland, paardenland of land achter een woning. De Provincie wil dat deze landeigenaren hun land zo beheren dat de doelen van het Natuur Netwerk Nederland (NNN) worden gehaald.

Planning 2018

De jaarlijkse tellingen zoals plasdrastellingen, broedvogeltellingen (delen van het Wormer- en Jisperveld), Grote Zilverreigertelling, ganzentelling en de wintertellingen zullen weer gedaan worden.

We zijn voornemens om weer een simultaantelling te doen voor de Roerdomp. We willen nu in de vroege ochtend gaan tellen in plaats van in de avond. Mogelijk is deze methode iets effectiever. Als het lukt willen we de broedgebieden van de Roerdomp weer bezoeken om te controleren of ze op orde zijn.

We willen ook aandacht vragen voor de exoot Japanse Duizendknoop. Deze plant verschijnt op plaatsen waar bomen gekapt zijn of waar riet groeit.

Bij de plasdras van de gemeente Wormerland langs het Wezenlandpad zullen we tellingen organiseren en kijken of het beheer van de plasdras goed verloopt.

Natuurmonumenten gaat haar plasdras percelen opknappen. Bij de Beheerboerderij in Knollendam wordt een tweede plasdras gemaakt. Het is de bedoeling de twee plasdrassen afwisselend te gebruiken om bodem en bodemleven de kans te geven zich te herstellen.

GroenLinks in Wormerland is een discussie gestart over bodemdaling en CO2 uitstoot van het veen. Er zijn vergaande ideeën om het beheer en inrichting te veranderen om CO2 uitstoot en bodemdaling te voorkomen. Of dit samen kan gaan met goed weidevogel- en moerasbeheer is nog niet duidelijk. Het kan wel gevolgen hebben voor de N2000 doelen die voor het Wormer- en Jisperveld zijn aangewezen.